

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Model Development Educational Institution Administration According to the Philosophy of Sufficiency Economy to Enhance Life Skills of Students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คตงทงอนุสรณ์)

Amnuay Pomnoi^{1*}

อำนวย ป้อมน้อย^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &

Corresponding Author: *

1. Amnuay Pomnoi

อำนวย ป้อมน้อย

Wat Sam Ngam School (Kong Thong Anusorn), Thailand.

โรงเรียนวัดสามง่าม (คตงทงอนุสรณ์)

Email: pomnuai@gmail.com

คำสำคัญ

การพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษา, ปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง, ทักษะชีวิต, นักเรียน, โรงเรียน
วัดสามง่าม (คตงทงอนุสรณ์)

Keywords:

Educational Administration Model
Development, Philosophy of Sufficiency
Economy, Life skills, Students, Wat Sam
Ngam School (Kongthong Anusorn)

Article history:

Received: 22/05/2025

Revised: 25/06/2025

Accepted: 05/09/2025

Available online: 25/10/2025

How to Cite:

Pomnoi, A. (2025). Model Development
Educational Institution Administration
According to the Philosophy of Sufficiency
Economy to Enhance Life Skills of
Students at Wat Sam Ngam School
(Kongthong Anusorn). *Journal Dhamma
for Life*, 31(4), 333-344.

ABSTRACT

Research on Model development educational institution administration according to the philosophy of sufficiency economy to enhance life skills of students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn) Use research methods that were research and development based with the specific objective of 1) Study the current condition, needs of educational institutions according to the philosophy of sufficiency economy to enhance life skills of students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn) 2) Create and verify educational institution management model based on the philosophy of sufficiency economy to enhance life skills of students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn) 3) Experiment with the use of educational administration models based on the Sufficiency Economy Philosophy to enhance life skills of students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn) and 4) Evaluate and improve the model based on the Sufficiency Economy Philosophy to enhance life skills of students at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn). The information providers include: teacher at Wat Sam Ngam School (Kongthong Anusorn), 65 people and representatives of students in grades 4-6, 10 people per class, totaling 30 people, for a total of 95 people. The research tools used include: questionnaire and interview form, frequency, percentage, mean and standard deviation.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) และ 4) ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 65 คน และตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นเรียนละ 10 คน รวม 30 คน รวมทั้งสิ้น 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืน และมีหลักการสำคัญคือ

“ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคมมีคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ โดยมีหลักการของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย ให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยในช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน วัยเรียน วัยรุ่นให้มีทักษะการเรียนรู้ทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 19) พัฒนากำลังคนให้เป็นมาตรฐานเทียบกับอาเซียนหรือนานาชาติ ตลอดจนเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายความว่า เรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกน และแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องให้ได้ทั้งสาระวิชา และได้ทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงาน และการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน, 2559 : 1) การพัฒนาคนซึ่งหมายถึงการพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนให้มีพื้นฐานในการคิด เรียนรู้ และทักษะในการจัดการ และการดำรงชีวิต สามารถเผชิญกับปัญหาสังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (กรมอนามัย, 2555 : 6) และการศึกษาต้องเตรียมคนเพื่อไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้ และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 18) เพราะไม่ว่าจะเป็นสังคมไทยหรือทั่วโลก ผู้คนมีความเครียดและเป็นทุกข์ในการดำเนินชีวิตมากขึ้น (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2559 : คำนำ)

การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษามีได้หมายความว่าเพียงการดำเนินการของผู้บริหาร และครู แต่หมายรวมถึง การพัฒนาตัวครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย (ทิศนา แคมมณี, 2558 : 34) การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาเพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ และการพัฒนาโดยรอบให้เกิดในตัวผู้เรียน ดังนั้น การจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพย่อมต้องอาศัย ครูที่มีคุณภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็ก และเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิต ในอนาคตจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุด แต่ปัญหาที่พบ คือครูผู้สอนยังมีความรู้ความ เข้าใจน้อยเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะชีวิต และการบูรณาการหรือสอดแทรกทักษะชีวิตในการเรียนการสอน โรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) มีพันธกิจที่สอดคล้องในข้อ (5) ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนทุกคน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัยในตนเอง มีคารวะธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม ปลุกฝังวัฒนธรรมและดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข อัตลักษณ์โรงเรียน คือ “โรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 คือพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้ครบทุกด้าน สร้างความสำเร็จให้นักเรียน มีทักษะชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมกลยุทธ์ที่ 6 ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตย รักความเป็นไทยและดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข จากการศึกษารายงานประจำปีของสถานศึกษา ปี การศึกษา 2565 โรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) พบว่ามีข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่ เรียน รักการอ่าน สนุกกับการเรียนรู้ และจากการสัมภาษณ์คณะครูโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) พบว่า ปัญหาที่พบคือนักเรียนในปัจจุบันใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายที่ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งการมีบุคคลในครอบครัวคอยดูแลช่วยเหลือตลอดเวลา ทำให้เด็กไม่มี โอกาสได้ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เป็นอุปสรรคในการเสริมสร้างทักษะชีวิต ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียน ไม่สามารถดูแลตนเอง พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งวัยเด็กเป็นวัยที่จะต้องปลุกฝัง และต้องสร้างคุณค่าให้กับตนเอง และเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ และในขณะเดียวกันก็จะได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงในการ ดำรงชีวิตทั้งปัจจุบัน และอนาคต (โรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์), 2566 : 21)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และให้ครูมีความรู้ และสร้างความเข้าใจ ได้เห็นถึงความเชื่อมโยง สอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมองเห็นความเชื่อมต่อกันระหว่างการเรียนรู้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มองเห็นความเป็นจริงในชีวิตของตน และท้าทายให้คิดหาทางออก และสร้างแนวความคิดหรือมุมมองใหม่ ๆ สัมผัสเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)
4. เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)

ระเบียบการวิจัย

1. ประชากร

ครูโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 65 คน และนักเรียน จำนวน 1,474 คน รวมทั้งสิ้น 1,539 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ครูโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 65 คน (จากประชากร) และนักเรียนได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นเรียนละ 10 คน รวม 30 คนรวมทั้งสิ้น 95 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

1. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)

3. แบบสอบถามผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืน จำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยอาศัยวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert, 1961 : 1 56) โดยนำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนน ซึ่งกำหนดความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	29	44.62
	หญิง	36	55.38
	รวม	65	100.00
2	อายุ		
	อายุต่ำกว่า 31 ปี	19	29.23
	อายุ 31 – 40 ปี	24	36.92
	อายุ 41 – 50 ปี	13	20.00
	อายุ 51 ปีขึ้นไป	9	13.85
	รวม	65	100.00
3	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาตรี	46	70.77
	สูงกว่าปริญญาตรี	19	29.23
	รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 65 คน เป็น หญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 55.38 และเป็นชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 44.62 อายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 29.23 อายุ 31–40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 อายุ 41–50 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.85 ปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 70.77 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 29.23

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)

n = 30

ข้อที่	ข้อความถาม	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1	ครูนำเนื้อหาการสอนที่ทันสมัยซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.53	0.51	มากที่สุด
2	ครูจัดกิจกรรมสนุกและน่าสนใจ	4.23	0.57	มาก
3	ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย	4.13	0.57	มาก
4	ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.47	0.51	มาก
5	ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	4.33	0.61	มาก
6	ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.13	0.57	มาก
7	ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.33	0.61	มาก
8	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.37	0.56	มาก
9	นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.67	0.48	มากที่สุด
10	ครูมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม	4.47	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม		4.37	0.24	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.24) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อเรียงลำดับสูงสุด ได้แก่ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) รองลงมา ได้แก่ ครูนำเนื้อหาการสอนที่ทันสมัยซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) และต่ำสุด ได้แก่ ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย และครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.57)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากผลการศึกษาดูงานที่โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) พบว่า การบริหารสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการ

ศูนย์พัฒนาระบบงานวิจัย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างและสามารถถอดบทเรียนไปประยุกต์ใช้ได้สถานศึกษาอื่นแนวทางการจัดการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชดำริเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างมีภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และมีคุณธรรม โดยเฉพาะการเน้น “การพัฒนาที่ยั่งยืนจากภายใน” และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ มีแก้วรัตน์กุล (2564) และ นวพล คมบาง (2565) ที่ระบุว่าความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องอาศัยความร่วมมือ การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์)

2.1 ผลการสร้างรูปแบบ รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงาน กลไก กระบวนการ แนวการประเมิน และเงื่อนไขการนำไปใช้ ซึ่งแสดงถึงความรอบคอบ และเป็นระบบในการออกแบบรูปแบบ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิถึง 8 คน ทำให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้จริง รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกดาว เดชก้อง (2563) ที่เสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทักษะชีวิตอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่หลักการ การบริหารจัดการ ไปจนถึงการประเมินผล ซึ่งยืนยันได้ว่ารูปแบบที่โรงเรียนวัดสามง่ามฯ พัฒนาขึ้น มีแนวคิดและโครงสร้างที่มีคุณภาพในระดับเดียวกับงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับ

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ารูปแบบมีระดับ "มาก" ในทุกด้าน ได้แก่ด้านอรรถประโยชน์: ใช้งานได้จริง เห็นผลชัดเจนด้านความเป็นไปได้: สามารถดำเนินการได้ในบริบทโรงเรียนจริงด้านความเหมาะสม: สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรของโรงเรียนด้านความถูกต้อง: อิงหลักวิชาการ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างครบถ้วนผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สันติเลทวงษ์ (2565) และ อลิสา อินทร์ประเสริฐ (2565) ที่ยืนยันถึงความสำคัญของการมีรูปแบบที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือและคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นผลการศึกษารังนี้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถส่งเสริม ทักษะชีวิตของนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบที่ชัดเจน และมีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดี

ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปขยายผลหรือพัฒนาในโรงเรียนอื่นที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างระบบบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในระยะยาวต่อไป

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) โดยผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความต้องการในการบริหารตามหลักปรัชญาฯ อยู่ในระดับมาก ส่วนการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้งในแง่ของสภาพปัจจุบันและความต้องการ อยู่ในระดับมากเช่นกัน การศึกษาครูงานโรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) ซึ่งเป็นโรงเรียน Best Practice พบว่า การบริหารสถานศึกษาเน้นการพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถถ่ายทอดไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการหลักปรัชญาฯ ในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมสร้างทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การจัดการอารมณ์ การสร้างสัมพันธภาพ และการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงร่วมกับครอบครัวและชุมชนการวิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงาน กระบวนการ แนวการประเมิน และเงื่อนไขการนำไปใช้ รวมถึงมีการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบอย่างครบถ้วน การตรวจสอบรูปแบบและคู่มือโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และอรรถประโยชน์ในระดับมาก

ผลการทดลองใช้รูปแบบแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาฯ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จาก 12.26 เป็น 17.78 นอกจากนี้ แผนการจัดกิจกรรมก็ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบพบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตที่จัดขึ้นนั้น ได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัย และมีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารศูนย์การเรียนรู้และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีคุณภาพเหมาะสม สามารถนำไปใช้เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นตามบริบทของ แต่ละสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะ เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เช่น โรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ
3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กนกดาว เดชก้อง. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสาร พิภพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 18(1), 105–124.
- กัลญูณ เพชรภรณ์. (2562). เอกสารประกอบการสอน วิชาจิตวิทยาครูสำหรับการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ บทที่ 2 จิตวิทยาพัฒนาการตามช่วงวัย. สืบค้นจาก http://www.eledu.ssru.ac.th/kalanyoo_pe/-file.php/4/_2_.pdf
- ครรชิต มัลลียงศ์. (2560). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชานนท์ คำปิวทา. (2565). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา [ดัชนีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- จิรวัดน์ นิเจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4(2), 71–102.
- ฐาปณิตา สว่างศรี. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- ทิตนา แคมมณี. (2558). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ตีมูลพันธ์. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสรีห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 [ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- บุษบา เสนีย์. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร [ดัชนีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ].
- วัชรพล วิบูลย์ศรี. (2561). วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2558). การควบคุมการวัดประเมินและการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bardhan, A. (2016). Life skills education: A strategy for handling adolescents' risk behavior. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 21(7), 92–99.

